

Bevezetés a programozásba I

1. gyakorlat

Programozási alapismeretek, a PLanG programozási nyelv

© 2011.09.13. Giachetta Roberto
groberto@inf.elte.hu
http://people.inf.elte.hu/groberto

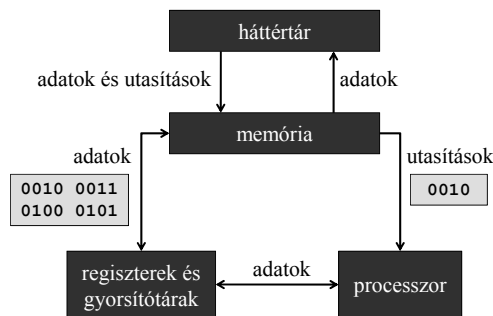
Programozási alapismeretek

A program

- *A program*
 - *matematikailag*: állapotterek (értékek direktszorzata) felett értelmezett reláció
 - *informatikailag*: utasítások sorozata, amelyek műveleteket hajtanak végre a megadott értékekkel, az *adatokkal*
- A programban foglalt utasítássorozatot, vagy *programkódot* a *processzor* (CPU, GPU, ...) hajtja végre
 - a processzor korlátozott utasításkészlettel rendelkezik, ezért összetett utasításokat nem képes véghezvinni
 - a végrehajtáshoz segédtraktusokat (regiszterek, gyorsítótárak) használ, és kommunikál a *memóriával*
 - az utasítások és adatok binárisan vannak eltárolva

Programozási alapismeretek

A program futása

Programozási alapismeretek

A programozási nyelv

- A processzor által értelmezhető utasításkészletet és adathalmazt nevezzük *gépi kódnak* (*object code*)
- Mivel a programokat nem tudjuk közvetlenül a processzor feldolgozási szintjén elkészíteni, szükségünk van a működés és az adatkezelés absztrakciójára
- Az absztrakciót megvalósító eszközt nevezzük *programozási nyelvnek*
 - egy adott programozási nyelven megírt programkódot nevezünk a program *forráskódjának* (*source code*)
 - a programozási nyelv meghatározza a használható típusok és utasítások halmazát, amely egy adott nyelvre rögzített, ám a programozó által általában kiterjeszhető

Programozási alapismeretek

Programozási nyelvek osztályozása

- A programozási nyelvek osztályozása:
 - *alacsony szintű* (assembly): a gépi kódot egyszerűsíti szövegszerűre, de nem biztosít utasításabsztrakciót, pl.:

```
data segment ; adatok
    number dw -5 ; változó létrehozása
data ends
code segment ; utasítások
...
mov ax, number ; regiszterbe helyezése
cmp ax, 0 ; regiszterérték összehasonlítása
jge label1 ; ugrás, amennyiben nem negatív
mov cx, 0
sub cx, ax ; pozitívvá alakítás kivonással
...
```

Programozási alapismeretek

Programozási nyelvek osztályozása

- *magas szintű*: a gépi architektúrától független utasításkészlettel rendelkezik, tovább egyszerűsíti az assembly kódot, és további lehetőségeket biztosít a programozó számára, pl.:

```
int main(){ // főprogram
    int number = -5; // változó létrehozása
    if (number < 0) // ha negatív
        number = -number; // ellentettre váltás
    ...
}
```
- Magas szinten programozni sokkal kényelmesebb, ugyanakkor általában kevésbé hatékony kódot eredményez

Programozási alapismeretek
Programok fordítása

- A programkód átalakítása rendszerint több lépésben történik, magasabb szintű nyelv esetén először alacsonyabb szintű kód, majd abból gépi kód készül, erre a feladatra szolgál a *fordítóprogram (compiler)*, magát az átalakítást pedig *fordításnak (compiling)* nevezzük

THE #1 PROGRAMMER EXCUSE FOR LEGITIMATELY SLACKING OFF: "MY CODE'S COMPILING."

HEY! GET BACK TO WORK!

COMPILING!

OH, CARRY ON.

PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I 1:7

Programozási alapismeretek
Programhibák

- A programkód tartalmazhat hibákat, amiket a fordító megtalál, amelyeket két kategóriába sorolunk:
 - szintaktikai, vagy elemzési (syntax error)*: a programkód szerkezete helytelen, pl. hibás utasításnév, zárójelrejtés
 - szemantikai, vagy értelmezési (semantic error)*: az érték változásával, a műveletek végrehajtásával bekövetkező hibák, pl. 0-val történő osztás, hibás memóriacím
- A szintaktikai hibákat és a szemantikai hibák egy részét a fordítóprogram megtalálja és figyelmeztet rá, ezért ezeket *fordítási hibáknak (compile time error)* nevezzük
 - a fordítóprogram jelzi a hiba lehetséges okát, illetve helyét, de mindig ott találja meg a hibát, ahol elkövettük

PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I 1:8

Programozási alapismeretek
Programhibák

- A fordítás során fel nem tárt hibák a programfutás során váltódnak ki, ezek a *futtatási hibák (runtime error, bug)*
- A futási idejű hibák ellenőrzését *teszteléssel* végezhetjük
 - a *statikus tesztelés* során a programkódot vizsgáljuk át és keressük a lehetséges hibalehetőségeket
 - a *dinamikus tesztelés* során futás közben keressük a hibákat (pl. szélső értékek, vagy nem megfelelő értékek megadásával)
- A szoftverfejlesztői környezetek megadják a *nyomkövetés (debug)* lehetőségét, azaz futás közben végigkövethetjük a kódot és a memóriában tárolt értékeket, vagy akár lépésenként hajthatjuk végre a programkódot

PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I 1:9

Programozási alapismeretek
Programok fordítása és futtatása

```

    graph TD
      A[magas szintű programkód] --> B[alacsony szintű kód]
      B --> C[gépi kód]
      C --> D[futtatott kód]
      A --> E[fordítási hibák]
      B --> E
      C --> F[futtatási hibák]
      D --> F
      subgraph fordítás
        A
        B
      end
      subgraph futtatás
        C
        D
      end
  
```

PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I 1:10

Programozási alapismeretek
A szoftverfejlesztés folyamata

- A szoftverfejlesztés a kódoláson túl több lépésből áll, amely függ a feladat bonyolultságától is:
 - A feladatot elemezni kell, és megadni a formális megfelelőjét, vagyis a *specifikációt*
 - A specifikációt alapján megtervezhető a program, amely egyszerű feladatnál az *absztrakt program*, míg bonyolult feladatnál a *programterv* elkészítésével jár, amelyből elállítható a *programmodell* (egyszerűsített élprogram)
 - A tervet implementáljuk a megfelelő programozási nyelven
 - Az implementált programot, illetve a programkódot *tesztelésnek* vetjük alá, ami módosításokat eredményezhet az implementációban (vagy a korábbi fázisokban)

PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I 1:11

Programozási alapismeretek
A szoftverfejlesztés folyamata

```

    graph TD
      F[feladat] --> E[elemzés]
      F --> T[tervezés]
      E --> S1[specifikáció]
      T --> S2[specifikáció]
      S1 --> AP[absztrakt program]
      S2 --> PT[programterv]
      PT --> PM[programmodell]
      AP --> P[program]
      PM --> P
      P --> T2[tesztelés]
      T2 --> P
  
```

PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I 1:12

A PPlanG programozási nyelv	
Eredete	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lővei László</i> fejlesztette ki, célja: programozás oktatása kezdőknek • <i>Javában</i> íródott, ezért a használatához szükséges a Java futtatási környezet (<i>Java SE Runtime Environment</i>) • Egy fordítóprogram, és fejlesztői környezet, amely saját programozási nyelvecskét alkalmaz • Funkciói: eredmény kiírása, futtatás nyomkövetése lépésenként (azaz megtudhatjuk, egy sor feldolgozása miként történik), memória nyomkövetése lépésenként (láthatjuk változóink értékváltozásait) • Programozás alapszabályát (CTRL+C/CTRL+V) alkalmazhatjuk 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:13

A PPlanG programozási nyelv	
Működése	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:14

A PPlanG programozási nyelv	
Működése	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Programkód</i>: ide gépeljük be az utasításokat a szintakszisnak megfelelően, ez kerül fordításra, majd futtatásra • <i>Nyomkövető</i>: a program lépéseit követhetjük nyomon, itt láthatjuk, változóink milyen értékeket vesznek fel futás közben, és hogyan foglalják a memóriát • <i>Fordítóablak</i>: fordítási üzenetek, illetve, ha hibát talál a programban fordítás során, akkor azok ide kerülnek • <i>Bemenet</i>: beolvasandó értékek, ha a programba szeretnénk magunk megadni értékeket futás közben, valamint itt fognak szerepelni a beolvasott fájlok adatai • <i>Kimenet</i>: kiírás helye, ide kerülnek a program által kiírt értékek, valamint itt fognak szerepelni a fájlba kiírt adatok 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:15

A PPlanG programozási nyelv	
Felépítés	
<ul style="list-style-type: none"> • A programoknak nevet kell adni, amit az első sorban írunk a PROGRAM kulcsszó után • A programok elején a deklarációs rész található, amit a programtörzs követ, a kettő között nem kell semmilyen kulcsszót tenni • A deklarációs részt a VÁLTOZÓK kulcsszó jelöli • A programtörzs végét a PROGRAM_VÉGE kulcsszó jelöli <pre> PROGRAM programnév VÁLTOZÓK: ... ** változók deklarációja ... ** programtörzs PROGRAM_VÉGE </pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:16

A PPlanG programozási nyelv	
Felépítés	
<ul style="list-style-type: none"> • A program nevében és a változónevekben bármilyen ékezetes, alfanumerikus karaktert használhatunk, de csak betűvel kezdődhet (pl. a120 megfelelő, de 1a20 már nem) • A nagy és kisbetűket nem különbözteti meg a PPlanG (illetve mindig megformázza a szöveget, hogy ne legyenek ilyen problémák) • Megjegyzéseket (** után) bármelyik sor végén, vagy külön sorban elhelyezhetünk, és bármit írhatunk a sor végéig • Szöveget idézőjelben (") adunk meg, ebben bármilyen karakter szerepelhet, a szöveg pedig bármennyi karaktert tartalmazhat • Karaktert szimpla idézőjelben (') adhatunk meg • Több szöveget is konkatenálhatunk, vessző segítségével 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:17

A PPlanG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Feladat:</i> Írjuk ki a „Hello, World!” feliratot a kimenetre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • a kiíratásnál megadjuk a szöveget, amit ki szeretnénk írni • a programban ezen kívül más sorra nincs szükség • mivel nincs változók a programban, ezért a deklarációs részt kihagyjuk, csak a programtörzs rész kell • adjuk a programnak a <code>hello_world</code> nevet <p><i>Specifikáció:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: nincs • kimenet: „Hello, World!” felirat 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:18

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Megoldás:</p> <pre>PROGRAM hello_world ** a program megkapta a hello_world nevet KI: "Hello, World!" ** ez a lényegi rész, amikor ez a sor lefut, ** megtörténik a kiírás, nem kell várni a ** program végére PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:19

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<ul style="list-style-type: none"> Másféle megoldás is adható, amely ugyanazt az eredményt adja: <pre>PROGRAM hello_world KI: "Hello," KI: " World!" PROGRAM_VÉGE</pre> a kiíratást két sorban adtuk meg, de mivel nem írtunk sortörést, egy sorba kerül az eredmény általában igaz, hogy egy problémára sokféle program adható, minél bonyolultabb a feladat, annál többféle 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:20

A PLaNG programozási nyelv	
Fordítás	
<ul style="list-style-type: none"> A programkódot fordítjuk, majd futtatjuk <ul style="list-style-type: none"> először értelmezzük a programunkat, ha jól írtuk be, a fordító nem ad hibát futtatással megkapjuk az eredményt a kimeneti ablakban, a fordítási ablakban „a program véget ért” üzenettel a nyomkövető ablakban megjelennek a lépések, minden sor végrehajtása egy lépés (a deklaráció nem tartozik bele), ezeken lépkedhetünk is, a fordítóablakban megkapjuk az aktuális lépést Ha hibásan írjuk meg a programot, természetesen nem futtathatjuk, a hiba valószínűsíthető helyét látjuk, váltsunk vissza szerkesztő módba, majd javítsuk a hibát 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:21

A PLaNG programozási nyelv	
Kifejezések	
<ul style="list-style-type: none"> A program törzsrészében az értékekkel műveleteket végezhetünk (összeadás, és, szinusz, ...), amelyek eredménye egy újabb érték lesz, az ilyen műveleteket nevezzük <i>kifejezéseknek</i> Amikor egy kifejezés lefut, és keletkezik az új érték, azt a kifejezés <i>kiértékelésének</i> nevezzük Pl.: <ul style="list-style-type: none"> $1 + 8$ (a bemenet két egész szám, az eredmény egy egész szám) x vagy igen (ha x egy logikai változó, vagy konstans, az eredmény egy logikai élrék) $3 >= 1$ (logikai értéket ad, amely igaz lesz) 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:22

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Feladat: Írassuk ki a $124 + 123$ összegét.</p> <ul style="list-style-type: none"> a kimenetre egy kifejezést adunk, amelye a program elvégze a kiírás előtt <p>Specifikáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> bemenet: nincs kimenet: 247 <p>Megoldás:</p> <pre>PROGRAM osszeg KI: 124 + 123 PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:23

A PLaNG programozási nyelv	
Típusok	
<ul style="list-style-type: none"> A PLaNG-ban (ahogy a legtöbb programozási nyelvben) az értékek (változók, konstansok) típusal rendelkeznek: LOGIKAI: olyan változó, amely logikai értéket reprezentál, IGAZ és HAMIS értéket vehet fel, és logikai műveletek értelmezhetőek rajta (ÉS, VAGY, NEM), illetve az egyenlőségvizsgálatok logikai eredményt adnak EGÉSZ: egész szám a következő műveletekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egész osztás, maradékképzés, negáció, abszolút érték, hatványozás VALÓS: valós (lebegőpontosan ábrázolt) szám, az előbbieket mellett a matematikai függvények, az egészrész képzés, és a kerekítés értelmezhetőek rajta, de a maradékképzés és az egész osztás nem 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:24

A PLaNG programozási nyelv	
Típusok	
<ul style="list-style-type: none"> • KARAKTER: betűk, számjegyek, írásjelek, szóköz és sorvége jel (SV), utóbbi kivételével szimpla idézőjelben, amelyet lehet nagybetűvé, és kisbetűvé konvertálni, illetve lekérdezni, hogy szám-e, vagy betű-e • SZÖVEG: több karakter egymásutánja dupla idézőjelben, lehet összefűzni, szövegrészt lekérdezni, illetve karaktert keresni és lekérdezni a szövegből • FÁJL: külön megadhatunk kimeneti és bemeneti fájlokat, amelyeket megnyithatunk, olvashatunk, írhatunk, és bezárhatunk, továbbá lekérdezhetjük, hogy végére értünk-e a fájlak 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:25

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Feladat:</i> adjuk meg egy egész szám rákövetkezőjét</p> <ul style="list-style-type: none"> • be kell olvasnunk egy számot a bemenetről • meg kell növelnünk az értékét eggyel • ki kell íratnunk a megnövelt értéket • szükségünk lesz egy változóra, amibe a bemenő értéket eltároljuk, legyen a neve: a, a típusa: egész • a beolvasandó értéket a program indítása előtt meg kell adni a bemeneti ablakban <p><i>Specifikáció:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: egy egész szám (a) • kimenet: a szám rákövetkezője (a + 1) 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:26

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Megoldás:</i></p> <pre>PROGRAM rakovetkezo VÁLTOZÓK: a: EGÉSZ BE: a KI: a + 1 PROGRAM_VÉGE</pre> <ul style="list-style-type: none"> • Ha hibás típusú értéket teszünk be (pl. egész helyett valósat, vagy szöveget), vagy nem írunk be értéket a program futtatása előtt, akkor <i>futási hibát</i> kapunk • Amikor megnöveljük az értékét, előbb végrehajtódik az összeadás, és a kapott érték kerül a kimenetre 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:27

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<ul style="list-style-type: none"> • Szöveget is írhatunk a kiíratáshoz, hogy látványosabb legyen, akkor a kiírásakor összeillesztjük a szöveget a számmal: <pre>PROGRAM rakovetkezo_kiirassal VÁLTOZÓK: a: EGÉSZ BE: a KI: "A rákövetkezője: ", a + 1 ** itt összekonkatenáljuk a kiírandó dolgokat PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:28

A PLaNG programozási nyelv	
Értékadás	
<ul style="list-style-type: none"> • Használhatunk egy másik változót (legyen ez b), amibe előbb betesszük az új értéket, majd kiírjuk azt • Ehhez <i>értékadást</i> (:=) kell használnunk, <ul style="list-style-type: none"> • az értékadásnak van bal oldala, és jobb oldala • az ott található értékeket nevezzük balértéknek, illetve jobbértéknek • balérték csak változó lehet • jobbérték tetszőleges kifejezés lehet • A változókat vesszővel választjuk el egymástól, ha ugyanolyan típusúak, nem kell mindegyiknek megadni a típusát, csak az utolsónak (ekkor az összes előtte lévő ugyanolyan típusú lesz) 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:29

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Specifikáció:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: egy egész szám (a) • kimenet: a b egész szám eggyel nagyobb az a-nál <p><i>Megoldás:</i></p> <pre>PROGRAM rakovetkezo_ertekadassal VÁLTOZÓK: a, b: EGÉSZ BE: a b := a + 1 ** a b változóba a jobb oldali ** kifejezés értékét tesszük KI: a, " rákövetkezője: ", b PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:30

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<ul style="list-style-type: none"> • Értékadással növelhetjük ugyanannak a változó értékét kiírás előtt, és ezt követően írjuk ki az új értéket • Ekkor a változó egyszerre lesz jobb érték, illetve bal érték az értékadásnál 	
<pre>PROGRAM rakovetkezo_egy_valtozoval VÁLTOZÓK: a: EGÉSZ BE: a a := a + 1 ** a jobb oldalon a régi érték van, a balon ** az új érték lesz KI: "A rákövetkezője: ", a PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:31

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Feladat:</i> Adjuk meg egy szám szinuszát.</p> <ul style="list-style-type: none"> • a nyelvben megtalálható a SIN utasítás, amely egy valós, vagy egész számot tud fogadni, és megadja annak szinuszát, valós számként • a feladat nem határozta meg, milyen számot vegyünk, ezért azt a specifikáció során pontosítjuk • A művelet által kapott eredményt közvetlenül konkatenálhatjuk egy szöveggel és kiírhatjuk 	
<p><i>Specifikáció:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: egy valós szám (sz) • kimenet: a szám szinusza 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:32

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Megoldás:</i></p> <pre>PROGRAM szinusz VÁLTOZÓK: sz: VALÓS BE: sz KI: "A szám szinusza: ", SIN sz PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:33

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Feladat:</i> Írjuk ki, hogy a beolvasott karakter szám-e.</p> <ul style="list-style-type: none"> • a karakterekre értelmezett SZÁM művelet visszaad egy logikai értéket, hogy az számjegy-e • egy teljes szövegre nem alkalmazható, azaz ha egy szöveget kéne megvizsgálni, akkor azt karakterenként kell végignézni 	
<p><i>Specifikáció:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: egy karakter (char) • kimenet: igaz, ha a karakter szám, különben hamis 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:34

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Megoldás:</i></p> <pre>PROGRAM betu_e VÁLTOZÓK: char: KARAKTER BE: char KI: SZÁM char ** eredménye logikai érték lesz PROGRAM_VÉGE</pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:35

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p><i>Feladat:</i> Olvassunk be egy egész és egy valós számot, és írjuk ki a hányadosukat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • egy egész és egy valós számot olvasunk be egymás után, az első számot osztjuk a másodikkal • a beolvasásnál egyszerre két értéket olvasunk be, azokat vesszővel választjuk el a kódban, szóközzel a bemeneten • egy harmadik értékbe írjuk az eredményt, amelyre használjunk valós változót 	
<p><i>Specifikáció:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: egy egész szám (a) és egy valós szám (b) • kimenet: a két szám hányadosa a harmadik (c) számban 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:36

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Megoldás:</p> <pre> PROGRAM hanyados VÁLTOZÓK: a: EGÉSZ, b, c: VALÓS ** most már több típusú változónk is van BE: a, b ** egymás után olvasunk be két számot a ** bemenetről c := a / b KI: "A számok hányadosa: ", c PROGRAM_VÉGE </pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:37

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Feladat: Osszunk el két számot maradékosan úgy, hogy a maradékot is megadjuk, és, hogy az első szám több, mint tízszerese-e a másodiknak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • használjuk a DIV és MOD műveleteket, illetve egy logikai kifejezést • a hányadosról lekérdezzük, hogy nagyobb-e 10-nél • az eredmények eltárolására két egész és egy logikai érték <p>Specifikáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: két egész szám (a, b) • kimenet: a két szám hányadosa (c) és maradéka (d), illetve, hogy a hányados nagyobb-e 10-nél (l) 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:38

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Megoldás:</p> <pre> PROGRAM egész_osztas VÁLTOZÓK: a,b,c,d: EGÉSZ, l: LOGIKAI BE: a,b c := a DIV b ** egész értékű hányados d := a MOD b ** maradék l := (c >10) ** logikai értékű kifejezés KI: "A hányados: ", c, ", a maradék: ", d, " a hányados több, mint tízszerese a nevezőnek: ", l ** több mindent iratunk ki egyszerre PROGRAM_VÉGE </pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:39

A PLaNG programozási nyelv	
Szövegkezelés	
<ul style="list-style-type: none"> • A bemeneti ablakon nem kell külön jelölnünk, milyen adatokat adunk meg, mert attól függően értelmezi a PLaNG az értéket, hogy milyen típusú változóba olvasunk be • Ha értékadás segítségével adunk meg valamit, akkor a következő három megadási lehetőségünk van: <ul style="list-style-type: none"> • jelölés nélkül: (egész, valós) számok, sorvége jel, pl.: 1, 3.123, SV • egyszeri idézőjel (''): karakterek, pl.: 'k', ' ', '*' • kétszeri idézőjel (""): szöveg, pl.: "Hello!", " ", "k", "" <ul style="list-style-type: none"> • egy karakter is lehet szöveg, ha úgy adjuk meg • üres szöveget is megadhatunk, ha nem írunk semmit az idézőjelbe 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:40

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Feladat: Olvassunk be egy szöveget a bemenetről, és rakjunk a végére egy felkiáltójelet, majd írjuk ki a szöveg hosszát.</p> <ul style="list-style-type: none"> • az összeadással tudunk szöveget konkatenálni • végezzük el a konkatenációt, majd rakjuk az eredményt vissza a változóba • a hosszt a <szövegnév> jelöléssel tudjuk lekérdezni • a két kiírás közé tegyünk sorvége jelet <p>Specifikáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bemenet: egy szöveg (szo) • kimenet: a szöveg és egy felkiáltójel, valamint a szöveg hossza 	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:41

A PLaNG programozási nyelv	
Példa	
<p>Megoldás:</p> <pre> PROGRAM felkialtojel VÁLTOZÓK: szo: SZÖVEG BE: szo szo := szo + '!' KI: szo, SV ** kiírja a szót, és sortörést végez KI: "A hossza: ", szo ** a következő sorba a hosszát PROGRAM_VÉGE </pre>	
PPKE ITK, Bevezetés a programozásba I	1:42

A PPlanG programozási nyelv

Példa

Feladat: Írassuk ki a bementi szöveg első betűjét.

- többféle megoldás közül is válogathatunk
- csak egy karaktert olvasunk be, és azt írjuk ki, vagy
- lekérdezzük a beolvasott szöveg első karakterét (ez a 0. indexű lesz), egy szöveg tetszőleges karakterét lekérdezhajtuk <szövegnév>[<sorszám>] formában, vagy
- lekérdezzük az 0. karakternél kezdődő, 1. karakternél végződő szövegrészt, egy tetszőleges szövegrészt a <szövegnév>[<kezdő sorszám>:<hossz>] formában tudunk lekérdezni

A PPlanG programozási nyelv

Példa

Specifikáció:

- bemenet: egy szöveg (szo)
- kimenet: a szöveg első karaktere (kar)

Megoldás:

```
PROGRAM első_betu
VÁLTOZÓK:
    szo: SZÖVEG, kar: KARAKTER
** első megoldás:
BE: kar
KI: kar ** csak az 1. karaktert nézzük
```

A PPlanG programozási nyelv

Példa

```
** második megoldás:
BE: szo
kar := szo[0] ** az első karakter
KI: kar ** karakter lesz az eredmény
** harmadik megoldás:
BE: szo
szo := szo[0:1] ** szövegrész lekérdezés
KI: szo ** szöveg lesz az eredmény
PROGRAM_VÉGE
```

A PPlanG programozási nyelv

Feladatok

I. Kifejezések:

2. Döntsd el egy tetszőleges számról, hogy egy adott intervallumba esik-e. (Először beolvassuk a számot, azt követően pedig az intervallum minimumát, majd maximumát.)
8. a) Add meg egy számtani sorozat első két elemének ismeretében a harmadik elemét.
b) Add meg az N-edik elemét.
9. (*) Számítsd ki egy háromszög területét az oldalhosszaiból.
12. (*) Add meg egy másodfokú egyenlet megoldásait. (A másodfokú egyenlet 3 tényezőjét olvassuk be.)
15. Döntsd el egy szövegről, hogy nagybetűvel kezdődik-e.